

- ئاداب و حوكمن گەشتى -

Bi zimanê Kurdi

كردي (كرمنجي)

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
اللتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص

ئاداب و حوكمن گەشتى

سوپاسى بۆ خودايى ھەمى جىهانان بن،
صەلات و سەلام ل سەر پىغەمبەردى مە
مۇحەممەدى بن ول سەر مالبات و صە
حابىيىن وى ھەمیيان بن.

پشى قىچىندى دى بىز:

ئەقە نامەيەكا كورتە دەربارە
ى ئاداب و حوكمن گە
شتى، تىدا ئەم پىزىد بۇوينە ل
سەر دياركىرنا پترييما وان
تشتىن موسىلمانى گەشتىار
پىدقى دېيتى.

داخوازى ژ خودى دىكەين كۈنى كارى ب
تنى بۆ پازىبۇونا خۆ ھەزىزلىكەت، و بىكەتە
جەنلىقى مفای بۆ ھەمى موسىلمانان.

لۇزى زانسى يا جقاتا خزمە
تىكىنابابەتتىن ئىسلامى ب زمانان

پىندقىيە ل سەر وى كەسى بۆ حەجى يان عىبادەتەكى دى
گەشتى دكەت، گرنگىيى ب ۋان خاللىن ل خوارى بدهت:

1

نېڭىز ئىستىخارى بۆ خودى بىكەت ل دۆر دەمى گە
شتى و سوپارى (ئامرازى ۋە گوھاستنى) و ھە
ۋالى گەشتى و ئەورپىكادى تىرى چىت ئەگەر پىك
گەلەك بن، د ۋى چەندىدا شىرهتى ژ كەسەن
شارەزا و باش وەربگرىت.

و ھندىكە حەج و عومرەنە، بىڭومان ئەو خىرن، شىوازى
ئىستىخارە كىنى ئەقەيە مىرۇق: دوو پىكاھەتتىن نېڭىز بىكە
ت، پاشى وى دوعايى بىزىت يا زىپقەمبىرى (صەلات و سە
لامىن خودى ل سەر بن) ھاتىيە ۋە گوھاستن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكُ مَغْفِرَةً لِّذَنبِي
وَمَا تَعْلَمُ مِنْ ذَنبٍ
لَّمْ يَرَهُ عَيْنٌ
لَّمْ يَعْلَمْهُ قَلْبٌ
لَّمْ يَخْطُرْ بِهِ مَخْطُولٌ

پىندقىيە ل سەر حەجى و عومرەكارى ئئىيەتا وى ب حەج و عومرا وى را زىبۇونا خودايى مەزن بىت و نېزىكىبوونا ز وى بىت

و خۆ بىارىزىت ژ مەرەمما كەلۋەللىن دۇنيا يىپ يان خۆمەز نىكىنى يان ب دەستقەئىنانا نازناڭاقان يان خۆنىشاندان و ناڭ و دەنگىيى؛ چونكى ئەقە ئەگەر ئەتالىرىنى كىريارى و نەقەبويلىكىندا وتنە.

خودايى مەزن دېرىزىت:

(فَإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ فَلْأُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَقَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ
فَلَيَعْمَلُ عَمَلاً صَالِحاً وَلَا يُشْرِكُ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا)

ئانکو: ((تۆ - ئەمە موھەممەد - بىزە ۋان بوپەرسان: هەما ئەز ژى وەكى ھەوھ مەرۆفەكم وەھى بۆ من ژىنە خودايى من دەشت بەلە خودايى ھەوھ خودايى كى ب تىننې، قىچاھەچىيى ژ عزابا خودايى خۆ بتىسىت و دلى خۆ بىته خىرا ولى ل پۇزى دىدارا وى، بلا كارەكى چاك بۆ خودايى خۆ بىھەت كول دويىش شىيعەتى وى بىت و چ شريكان د پەرسىتىندا بۆ وى نە دانىت)). [الكهف: ۱۱۰]

د فەرمۇودەيا قودسى ژىدا ھاتىيە:

«أَنَا أَغْنِيُ النَّاسَ كُلَّا عَنِ النَّسْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلاً أَشْرَكَ فِيهِ مَعِيَ غَيْرِيْ تَرْكُّهُ وَشَرْكُهُ»⁽¹⁾

ئانکو: ((ئەز ژەمى ھەقپىشكان بى منەتىرەم ژ ھەقپىشكىيى، ھەر كە سى كىريارەكى بىھەت و تىدا تاشتەكى دى بىھەت ھەقپىشكى من، ئەز دى وى و ھەقپىشكىيى وى ھەنم)).

پندقييه حه جى و عمره كار بىهرى گەشتى بکەت خۆ د حومىن عمرى و حه جى و گەشتىدا شاپەزا بکەت،

دا كو واجبه كى نەھنلىت يان نەكەفيتە د حەرامە كىدا، پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) گۆت:

«فَلْ تَبْدِ اللَّهُ بِهِ حَيْرًا يَقْفَهُهُ فِي الدِّينِ».

” ئانکو: ((ھەر كەسى خودى خىر و باشى بۇ بېقىت؛ دى وى د دىنيدا شاپەزا كەت))⁽²⁾“

پندقييه حه جى و عمره كار مالى حەلال بۇ حەج و عومرا خۆ ھەلبىزىرتىت،

چونكى خودى يى پاقژە و ژېلى تاشتى پاقژە چ تاشتىن دى قە بويىل ناكەت، و ژېلەر كومالى حەرام ئەگەر ئەبويىلنى بىدونا دوعايىتىيە.

تەوبە كىرن ژەمەى گونەھە و تاوانان و ئەگەر زۆردارى ل خەلکى كربىت ۋە گەرىنيت و گەردەنا خۆ بې بىدەتە ئازاكرن،

ج ئە و زۆردارى نامويس و كەرامەتك بىت يان مال و سامانەك، يان تاشتەكى دى بىت.

سوننەتە گەشتىار وەسىيەتا خۆ بىنچىسىت،
و كاچ بۇ وى هەيە و چ ل سەر وى هەيە ژى ھەمىيىن بىنچىسىت، پىغە بەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) گۆتىيە:

«قاڭچى افريت مىسىلەم لە شىئىع ئۈوصى فيە تېبىت ئىلىتتىن لە و و و صىئەن مەكتۇبە ئەنلە»⁽³⁾

” ئانکو: ((مافنى چ مۇۋقىن موسىلمان نىنە، تاشتەك ھەبىت كو وەسىيەتلى سەر بکەت و دوو شەق د سەر ويدا دەرباز بن و وەسىيەتا وى ل دەف وى يانثىسى نەبىت))“

3

4

5

6

”

(2) رواه البخاري، برقم (2738)، ومسلم، برقم (1627).

(3) رواه أبو داود، برقم (4833).

و دئى هندهك مرؤّقان كهته شاهدل سـهـرـقـى وهـسـيـيـهـتـى و دـئـىـ وـانـ دـهـيـنـنـ لـسـهـرـ وـىـ هـيـنـ دـهـتـ، دـئـىـ ئـهـمـاـنـهـتـانـ زـىـ زـقـرـيـنـتـهـ قـهـ بـوـ خـوـدـاـنـنـ وـانـ يـانـ دـئـىـ دـهـسـتـوـيـرـيـيـيـ زـانـ وـهـرـگـرـيـتـ كـوـلـ دـهـفـ وـىـ بـمـيـنـ.

7

**سوننهـتـهـ گـهـشـتـيـارـ دـهـلـبـزـارـتـنـاـ هـهـقـالـتـ باـشـداـ خـوـزـهـ حـمـهـتـ
بـدـهـتـ وـ بـرـزـدـيـ كـارـ بـكـهـتـ كـوـئـهـ وـ هـهـقـالـ ژـ قـوـتـابـيـنـ زـانـسـتـىـ
شـهـرـعـىـ بـيـتـ**

چونکـىـ ئـهـقـهـ ژـ ئـهـگـهـ رـىـنـ سـهـرـكـهـقـتـناـ وـيـيـهـ وـ نـهـكـهـقـتـناـ وـيـيـهـ دـخـلـهـتـيـانـدـاـ دـگـهـ
شتـاـ وـيـداـ وـ دـحـجـ وـ عـومـراـ وـىـ رـىـداـ، ژـ بـهـرـ گـوـتـناـ پـنـغـهـمـبـهـرـيـ (ـصـهـلـاتـ وـ سـهـلـمـنـ)
خـودـئـىـ لـ سـهـرـ بنـ)

”الرَّجُلُ عَلَىٰ دِينِ خَلِيلِهِ، فَلِيُنْظِرْ أَخْذُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ“.
**ئـانـكـوـ: (ـمـرـوـقـ ـيـنـ لـ سـهـرـ ئـايـيـنـ ـهـهـقـالـتـ خـوـ،ـ قـتـجاـ
بـلـ ئـنـكـ ژـ هـهـوـ بـهـرـ خـوـ بـدـهـتـىـ كـاـكـىـ دـكـهـهـهـ
قـالـتـ خـوـ)“⁽⁴⁾**

وـ زـيـهـرـ گـوـتـناـ وـىـ (ـصـهـلـاتـ وـ سـهـلـمـنـ خـودـئـىـ لـ سـهـرـ بنـ):

”لَأَنْصَاحِبَ إِلَّا مُؤْمِنًا، وَلَا يَأْكُلْ طَعَامَكَ إِلَّا تَقِيًّا“.
**ئـانـكـوـ: ((ـهـهـقـالـيـنـيـاـ كـهـسـىـ بـاـوـهـرـدـارـ زـنـدـهـتـرـ نـهـكـهـ وـ
بـلـ ژـ كـهـسـىـ بـ تـهـقـواـوـ ژـ خـودـئـىـ تـرـسـ زـنـدـهـتـرـ كـهـسـهـكـ
خـوارـنـاـتـهـ نـهـخـوتـ))“⁽⁵⁾.**

(4) رواه أبو داود، برقم (4832)، والترمذني، برقم (2395).

(5) رواه الطبراني، برقم (823).

سوننهته گهشتیار خاترا خوژکه سوکار و جیران و ههقالتن خو بخوازیت.

پنجه مبه ری (صه لات و سه لامن خودی ل سه ر بن) گوتیه:

⁽⁶⁾ «قَنْ أَرَادَ أَنْ يَسَافِرْ فَلَيَفْلِ لِمَنْ يُخْلَفْ: أَنْشُوَدْعُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا يَضِيقُ وَذِلِّعَةً».
ئانکو: ((هه ر که سی بقنت گهشتی بکهت، بلا بتریته
وان که ستن ل پشت خو ده تلیت: هه وه ئه مانه تی وی
خودایی دکه م یی ئه مانه ت ل ده ف وی به رزه نابن»،

و پنجه مبه ری (صه لات و سه لامن خودی ل سه ر بن) خاترا خوژه قالتن خو
دخواست، ئه گه ر ئىڭ ژ وان حه زکربا گهشتی بکهت، قنجا دگوتی:

⁽⁷⁾ «أَنْشُوَدْعُ اللَّهَ بِيَنَكَ وَأَهَانَتَكَ وَخَوَاتِيْمَ عَمَلَكَ».
ئانکو: ((ئه ز ئايىنى ته و ئه مانه تی ته و دويماهىكا
كارى ته ئه مانه تی خودی دکه م).

ديسان پنجه مبه ری (صه لات و سه لامن خودی ل سه ر بن) دگوتىه وی گهشتیارى
داخوازا شيره تى ژى دكى:

⁽⁸⁾ «زَوَّدْكَ اللَّهُ التَّقْوَى، وَعَفَّرْ ذَبَّكَ، وَيَسِّرْ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ».
ئانکو: ((بلا خودى ته قوایى بکهتە خوارنا ته و گونهها
ته ژى بېت و خىرى بۆ ته ب ساناهى لى بکهت ل ھه
رجەھە كى تولى بى)).

(6) رواه أحمد في مسنده، برقم (4524).

(7) رواه الترمذى، برقم (3444).

(8) رواه أحمد في مسنده، برقم (9724).

زهامه‌کى دى هاته دەف پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) و دېپىا
گەشتى بىكەت، ئىنا گۆت: ئەم پىغەمبەرى خودى؛ شىرىھتەكى ل من بىكە، گۆت:

«أَوْصِيكَ يَتَقَوَّى اللَّهُ، وَالْتَّكْبِيرُ عَلَى كُلِّ شَرِيفٍ» فَلَمَّا هَضَى قَالَ: «اللَّهُمَّ إِنِّي
أَرَضُ، وَهَوْنَ عَلَيْهِ الشَّفَاعَةُ»⁽⁹⁾

ئانکو: ((ئەز شىرىھتى ل تە دىكەم ب تەقاوايا خودى و تە
كىپىران (گۆتنى: الله أكابر) ل سەرەھەر بلنداهىيەكى). دەمى
چۈوى، گۆت: «خودايى من، ئەردى بىۋى كۆم بىكە
(كورت بىكە)، و گەشتى ل سەر وى ب ساناھى لى بىكە)).

چ زەنگل و مۆزىك و صەيان د گەل خۆ نابەته گەشتى،

ژ بەر فەرمۇدەيا ئەبو ھورەيرەى (خودى ژى پازى بىت) كو
پىغەمبەرى خودى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) گۆتىيە:

9

«لَا تَضْحِبُ الْمَلَائِكَةَ زَفَقَةً فِيهَا كَلْبٌ وَلَا جَرْشٌ»⁽¹⁰⁾

ئانکو: ((مەلائىكتەن ئەقلىنيا وى كاروانى ناكەن يى صە
بەك يان زەنگلەك تىدا بىت)).

(9) رواه مسلم، برقم (2113).

(10) رواه البخاري، برقم (2593)، ومسلم، برقم (2770).

10

ئەگەر بىقىت دىگەل ئىنگىزىن خۆ گەشتى بىكەت - ئەگەر پىر ئىزىزىنىڭ ھەبىت - دى پىشكىشانى (قورۇقى) د ناقيبەرا واندا كەت،

قىچا ھەر ئىزىزىنىڭ تىرىپىشك كەققە سەر وى؛ دى دىگەل خۆ بەت، ئىزىزىنىڭ فەرمۇودىيَا عائىشايى (خودى ئىزىزى پازى بىت) كو گۆتىيە:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَرَادَ سَفَرًا أَقْرَعَ بَيْنَ نِسَائِهِ، فَأَيْتَهُنَّ حَرَجٌ سَهْفَهُنَّا حَرَجٌ بِهَا مَعَهُ»⁽¹¹⁾

ئانکو: ((دەمى پىغەمبەرى خودى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن)، ۋىبا با گەشتى بىكەت؛ دا پىشكىشانى د ناقيبەرا ئىزىزىن خۇدا كەت، قىچا ھەر ئىنگىزىنىڭ ناقيي وى دەركە قىبا؛ داد گەل خۆ بەتە گەشتى)).

11

سوننەتە ئەول رۇزا پىنجشەمبىيى ل سېپىدى زوى دەركە قىيت بۆ گەشتى، ئەگەر بۆ وى ب سانابى بىت،

چونكى پىغەمبەرى ئىزى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) وە دىكىر، كەعبى كورپى مالكى (خودى ئىزىزى پازى بىت) گۆت:

«لَقَلُّهَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَذْرِجُ إِذَا حَرَجَ فِي سَفَرٍ إِلَّا يَوْمَ الْحَمِيمِ»⁽¹²⁾
ئانکو: ((پىغەمبەرى خودى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) گەلەك كەم دەردكە قىت ئەگەر بۆ گەشتى دە ركە قىبا، ۋىلايەتلىكىزىل رۇزا پىنجشەمبىيى)).

12

سوننەتە دەمى گەشتى و تاشتىن دى دوعا يىا دەركە قىتناڭ مال بىكەت،

قىچا ل دەمى دەردكە قىيت دى بىزىت:

(11) رواه البخاري، برقم (2949).

(12) رواه أبو داود، برقم (5094).

«بِسْمِ اللَّهِ تَوَكِّلْتُ عَلَى اللَّهِ وَلَا خَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَصْلَمَ أَوْ أَضْلَلُ، أَوْ أَنْ أَرْأَلُ أَوْ أَرْأَلَ، أَوْ أَظْلَمُ أَوْ أَجْهَلُ أَوْ يَجْهَلُ عَلَيَّ»⁽¹³⁾.

ئانکو: ((ب) ناقى خودى، من خۇ خەتلاب ھېقىيما خودىقە، چ ھىز و چ شىيان نىين ئەگەرنە ب خودى بىت. خودايى من، ب راستى ئەز خۇ ب تە دپارىزم ژەندى كۆئەز سەردا بچم يان بەيىمە د سەردارىن، يان تووشى خەلەتىيى بىم يان تووشى خەلەتىيى بەيىمە كىرن، يان زۆردارىيى بکەم يان زۆردارى ل من بھەنە كىرن، يان نەزانىيى بکەم يان نەزانى د گەل من بھەنە كىرن)).

13

سوننەته دەمى سويارى دەوارى خۇ يان ترۇمبلا خۇ يان فرۇوكى يان

تشتەكى دى ز ئاميرىن ۋە گوهاستنى بىو، بىرىت:

«اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، يَاشى دى بىرىت؛ [سَبِّحَنَ اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَهَا كُنَّا لَهُ مُقْبِنِينَ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَجَنا أَفْنَقْلِبُونَ] [الزخرف: ٤١] إِنَّ اللَّهَمَّ إِنِّي نَسْأَلُكَ فِي نَسْأَلَتِكَ هَذَا الْأَيْرَ وَالْأَقْوَوْسَ، وَمِنَ الْعَمَلِ فَاتَّرَضْتِ، اللَّهُمَّ هُوَ عَلَيْنَا السَّلْفُ، وَاطْلُو عَنَّا بَعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الظَّاجِبُ فِي السَّقْرَ وَالْخَيْرَةِ فِي الْأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَغَانَةِ السَّقْرِ، وَكَأَيَّةِ الْمُنْظَرِ [الزخرف: ٤٢]، وَسَوْءِ الْفُقْلِقِ [النَّازَٰٰ]، فِي الْأَقْلَالِ وَالْأَهْلِ»⁽¹⁴⁾.

ئانکو: ((خودى مەزىترە، خودى مەزىترە، خودى مەزىترە، پاشى دى بىرىت: {پاقدىزى ز كىمسىييان بىۋى خودايى بن يىئەف (سويارىيە) بۇ مە بىندەستكىرى و مە نەدىشىيا وى كۆنترۆل بىكەين، ب راستى ئەم دى بۇ خودايى خۇ زىرىن} [الزخرف: ٤١]. خودايى من، ب راستى ئەم داخوازاقةنجى و خودى نىاسىيىنى ژتە دكەين دەقى كەشتا خۆدا، و ژىرىياران ياتقى پازى بى. خودايى من، كەشتى ل سەرمە ب ساناهى بکە و دۈيراتىيى وى بۆ مە كورت بکە. خودايى من، تۆى هەقىال د گەشتىدا و جىڭىرد ناڭ خىزانىدا. خودايى من، ب راستى ئەز خۇ ب تە دپارىزم ژەممەتىيىا كەشتى و دىمەنلى نەخۇش و خەمگىن، وزقىرينا خراب د مال و خىزانى دا...»⁽¹⁵⁾.

(13) وعاء السفر: وهستيان و ماندوبيونا كەشتىتەن. الإفحاص عن معاني الصحاح (284/4).

(14) دىمەنلى كىرتت و نەخۇش و شەكتىن ئەز بەر خەمن. الإفحاص عن معاني الصحاح (284/4).

(15) (المقلب): زقىري، الإفحاص عن معاني الصحاح (284/4).

(16) رواه أحمد في مسنده، برقم (6374).

(17) رواه البخاري، برقم (2998).

**سوونهته ب تىنى و بىنى هەۋال گەشتى نەكەت؛
ژبەر گۆتنى پېغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن):**

14

”ئانکو: (((ئەگەر خەلکى ئەو زانىبا يائەز دزانم كاچ د تىنپۇونتدا ھەيە، خۆ سوپارەكى ب شەق ب تىنى ب رىكتى نەدچوو)).“ (18)

15

”

گهشتیار دی ئىکى د ناڭ خۇدا كەنە ئەمیرى خۆ،

دا كو كاروبارىن وان زىندهتىر ب سەرىكىفه
بەن، و پىر قىنگىكەن و پىنگىكەقىنا وان بجه
بەنت و هىزەك زىندهتىر بىدەتە وان بۇ
بجهاتنا ئارمانجا وان،

پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل
سەر بن) گۆتىيە:

«إِذَا خَجَّلَ اللَّهُ فِي سَنْفِرٍ قَلْيَوْمَرُوا أَحَدُهُمْ»⁽¹⁹⁾

ئانكۇ: ((ئەگەر سى كەس د گە
شىتەكتىدا دەركەقىن، بلا ئىنكى ژ خۇ
بىكەنە ئەمیر)).

“

(19) رواه أَحْمَدُ فِي مُسْنَدِهِ، بِرَقْمِ (17736).

16

يى رېزد بىت ل سەر ئەنجامداانا وان عىبادەتنىن خودى ل سەر وى فەركريين و ژ وان تشتىن ل سەر وى حەرامكريين دوير بىكەقىيت و خۆب پەوشتنىن جوان و بلند ب خەملىنىت،

قىنقا هارىكارىيا وى بىكەت يى پىندقى ب هارىكارىيى و زانستى بىدەتە داخوازكەر و پىندقىيىت وى و ب مالى خۆيى مەرد بىت، قىنقا قى مالى د بەرژە وەندىيىن نەفسا خۆ و برايىن خۆ و پىندقىيىن واندا بىمەزتختىت.

17

پىندقىيە مەزاختى و پىندقىيىن گەشتى زىنە بىكەت،
چونكى هىندهك جاران پىندقىيەك پەيدا دېت و كاروبار دەننە گوھۆرپىن.

18

پىندقىيە دەقى چەندى ھەمىيىدا يى رووى گەش و دلخوش بىت،

و يى رېزد بىت ل سەر كەيفخۇشكىرنا ھەۋالىن خۆ، دا كو تىكەلىيما خەلكى بىكەت و خەلك ژى تىكەلىيما وى بىكەت.

و ب باشترين شنوه سه ره دهريي
دگه ل وان بکهت، دا کود ناقبه را
واندا يئي پر زگرتى بيت و دلى
واندا يئي مهزن بيت.

پندقييه بنهنا خول سهر
دلپهقييا هه قاللن خو
فرهه بکهت و بهتنا خو
فرهه بکهت دهمي د گه ل
بوجونا وى نه بن

19

**سوننه ته ئه گه ر گه شتيار ل جهه کي
مانه قه؛ بهنه د گه ل ئىك ول دهف ئىك
کۆمبىن،**

هندەك صەحابىيەن پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) دەمى ل جەھ
كى دمانەقە؛ دا ل ناف گەلى و نهالان بز الله بن و زىكەه بن،
ئىنا پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) گۆت:

«إِنَّ نَعْرَقَكُمْ فِي الشَّجَاعَةِ وَالْأَوْدِيَةِ إِنَّمَا ذَلِكُمْ مِنَ الشَّيْطَانِ»
**((ب پاستى بەلاقبۇنَا ھەوھ د گەلى و نهالاندا ب
تىنى ژ شەيتانييە))**

قىچا پىشتى قىي، هندەك ژوان دچوونە دەۋەنە كەن دى ول دەۋ ئىك كۆم دبوون،
ھەتا وى رادەي ئەگەر پارچە قۆماشەك (جلکەك) ل سەر وان ھاتبا پاخستن؛ دا تىرا
ھەمييان كەت.

سوننەتە ئەگەر د گەشتىدار جەھەكى قەھەويانى يان
جەھەكى دى ماقە، وئى دوعايى بىكەت ياز پىغەمبەرى (صە
لات و سەلامىن خودى ل سەر بن) بىنەجە بۇوى:

21

ئەگەر وى ئەف چەندە گۆت، ج
تىش زيانى ل وى ناكەن، هەتاژ
وى جەھى خۆ بار دكەت.

«أَعُوذُ بِكُلِّ عَذَابٍ مِّنْ شَرِّ هَاخَلَقَ»⁽²¹⁾
ئانکو: ((ئەز خۆ ب پەيڭن
خودى يىن تەمام دپارىزم، ر
خرابىيا وى تىشتى وى ئافراندى)).

سوننەتە ل سەر بلنداهىيان ئە و تەكىران لىدەت و بىزىت:
(الله أكابر) و ئەگەر هاتە خوارى بۇ جەھىن نزم و دۆل و
نھالان؛ تەسبىحاتان بىكىشىت و بىزىت: (سبحان الله)
جابرى (خودى زى پازى بىت) گۆت:

22

دەنگى خۆ ب تەكىرمان بلند ناكە
ن، پىغەمبەرى (صلات و سەلامىن
خودى ل سەر بن) گۆت:

«كُنْا إِذَا صَعِدْنَا كَبِرَنَا وَإِذَا نَزَلْنَا سَبَقْنَا».
ئانکو: ((دەمى ئەم ب سەر جەھە
كى بلند دكەۋتىن؛ مە تەكىر
لىددان و دەمى ئەم دھاتىنە
خوارى مە تەسبىح لىددان)).⁽²²⁾

«بِإِيمَانِهِ الظَّالِمِ ازْفَغُوا عَلَى آنْفُسِكُمْ فَلَيَكُمْ لَتَذَغَّوْنَ أَضْمَمُ وَلَمْ غَائِبَا إِنَّهُ فَعَلَمُ إِنَّهُ
تَسْبِيحٌ فَلَيَبْرُتْ»⁽²³⁾

ئانکو: ((گەلى خەلكى، دلوقانىي ب خۆ بىهن ل سەر خۆ بن (دەنگى
خو گەلەك بلند نەكەن)، چونكى هوين گازى ئىككى ناكەن كو گوهەل ھە
وھ نەبىيت يان يى ئامادە نەبىيت، ب پاستى ئە و يى د گەل ھە وھ، ب
پاستى ئە و گوھدىر و نتزيكە)).

(21) رواد البخاري، برقم (2994).

(22) رواد البخاري، برقم (2993).

(23) رواد أبو داود، برقم (2571).

23

سوننەتە ل دەمىنى گەشتى ؟ ئەو ب شەقى بچىت، ب تايىبەتى دەستپىكا شەقى، ژېر گۆتنا پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن):

«عَلَيْكُمْ بِالدُّجَاجَةِ: قَالَ الْأَرْضُ ثُظُولَتِ يَالْأَلْيَلِ»⁽²⁴⁾

ئانکو: ((ھەوھ ئەمانەت ب شەقى بدهنە بىرى، چونكى ب راستى ئەرد ب شەقى دەتتە پىچان (كورتكىن)).

24

سوننەتە گەلهك دوعايان د گەشتىدا بىكت؛
ژېر گۆتنا پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن):

«ثَلَاثُ دُعَوَاتٍ فَلَمْ تَجِدْ لَهُ شَكٌ فِيهِنَّ: دُعَوةُ الْمُظْلُومِ،
وَدُعَوةُ الْمُسَافِرِ، وَدُعَوةُ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ»⁽²⁵⁾

ئانکو: ((سى دعوا د قە بولكرىنه و چ گومان تىدا نىنه : دوعايا زۆرىلىتىكى، دوعايا گەشتىيارى و دوعايا بابى ل سەر زارۋوكى خۆ (نفرىن))).

(24) رواه أحمد في مسنده، برقم (10771).

(25) رواه البزار في مسنده، برقم (10068).

لە ئەم سەرەت دەستەنەڭ ئەم سەرەت دەستەنەڭ

1

پىندقىيە گەشتىار گرنگىيى ب پاقزىيا خۆ بىدەت،

ئىچجا دى ىەستىقلىرى ژ بەر بىندەستىقلىرى بىچويك شووت و دى سەرى خۆ ژ بەر جەنابەتى شووت.

2

ئەگەر ئاڭ نەدىت،

يان ئاڭە كاڭم دىگەل وى بىت و بىندقىيە پى ھەبىت بۆ خوارىن و ۋە خوارنا خۆ؛ ھنگى دى تەيەممومى كەت.

دى ىەستىن خۆل
ئەردى دەت، پاشى
دى رۇويىنى خۆ و لە
پىن ىەستىن خۆ
پى مەسح كەت.

چاوانىيىا تەيەممومى كەن:

3

پاقزىيا تەيەممومى پاقزىيە كا دەمكىيە،

4

لەواھەر دەمى ئاڭ دىت؛ دى بەتال بىت و پىندقىيە ل سەر وى ئاڭى بىكاربىنیت. ئەگە رژ بەر جەنابەتى تەيەمموم گرت، پاشى ئاڭ دىت؛ **ھنگى پىندقىيە ل سەر وى ئەو سەرى خۆ بشووت** و ئەگەر تەيەمموم ژ بەر چۈونا دەستىقاۋا ستويير كىشا، پاشى ئاڭ دىت؛ ھنگى پىندقىيە ل سەر وى دەستىقلىرى بشووت، د فە رمۇودە يېندا ھاتىيە:

«الظَّعِيدُ الطَّيِّبُ وَضُوءُ الْفَسَلِيمِ وَإِنْ لَمْ يَجِدِ الْقَاعَ عَنْثَرَ سَنِينَ، فَإِذَا وَجَدَ الْقَاعَ مَلِيقَ اللَّهِ، وَلِيُعْشَهُ بِعِشَّةً»⁽²⁶⁾

ئانکو: ((ئاخا پاقژ ده ستنتقىزگرتنا موسىلمانىيە ئەگەر خۆ ده
ھـ سالان ژى ئاقى نەبىنيت، بەلىٰ ئەگەر ئاق دىت؛ بلا ز
خودى بىرسىت و بلا ئاقى بىگەھىنىتە لهشى خۆ)).

مهسەحرىنا ل سەر خوفكان كارەكى

5

دروستە ب قورئانى و سوننەتى و ئىككىدەنگى و (ئىجماما) ئەھلى سوننەتى.

بۇ مەسەحرىنا ل سەر خوفكان و يىن د رامانا واندا ھندە
ك مەرج ھەنە:

6

3. ئەو خوفكه

يان گۆرە جەھى
فەرپ (كوهەتا
سەرگۈزەكانە)
قەشىرن.

2. وان ل دەمى

پاقرىيى و يى
ب دەستنتقىز
بىكتە بەر خۆ.

1. خوفكه يان

گۆرە د حەلال
و پاقرىبن.

4. مەسەحرىن بۇ بىندەستنىڭىزىيا
بچويك بىت، لەوا مەسەحرىن بۇ جە
ناپەتى و وى تشتى سەرشووشتنى
فەر بىكەت چىنابىت و دروست نىنە.

5. مەسەحرىن د وى دەملى دىياركىridا
بىت يىزلايى شەرىعەتىقەھاتىيە
دىياركىن كورۇزەك و شەقەكە بۇ كە
سى ئاكنجى و سى رۆز و سى
شەقىن بۇ گەشتىيارى. ئەق دە
مەل دويىق بۆچۈونا دروست ژئىتكەم
جارا مەسەحرىنى پاشتى بىندە
ستنىڭىزىيەت دەست پى دكەت و پاشتى
بىسەت و چار دەمزمەتران ب دويىماھىك
دەنت بۇ كەسى ئاكنجى و پاشتى حە
فتى و دوو دەمزمەتران بۇ گەشتىيارى.

مهسال سه روان ب ئىك ڙڦان سى تشستان به تال دبیت:

7

ئهگهر تشتهك ب سهري هات کو سه رشيووشتنى فه ر بکهت، و ه
کي جه نابه تى کو مه سحكرن پى به تال دبیت و پىندقىيە سه رئى
خۆ بشووت.

1

ئهگهر پشتى مه سح ل سه ر كرى؛ ڙ پى خۆ كرن.

2

ئهگهر ده مى دياركى يى شه رعى ب دويماهيك هات، هنگى مه
سحكرن به تال دبیت.

3

* * *

1 کورتکرن د گهشتنداد باشتره ژ ته مامکرنی،

بەلئى ئەگەر گەشتىيارى نىڭىزى چار پىكاكەتى چوار ب تەمامى
کرن (و كورت نەكر)؛ نىڭىزى وى ھەر يا دروستە، بەلئى وى سە
رپىچىيا كارى باشتى كر.

2 گەشتىيار نىڭىزى كورت دكەت

ئەگەر ژ (سننورى) ھەمى
مالىن گوندى خۆ يان بازارى
خۆ دەركەفت

و ئەقە مەزھەبى پىرييا زاناييانە.

بەلئى
نەڭىزى
دكەت
خۆ دەركەفت
ئەقە
مەزھەبى
زاناييانە

ئەگەر پشتى دەمى نىڭىزى ھاتى گەشت كر، بۇ وى ھەيە نىڭىزى كورت بىكەت،

3

چونكى وى بەرى دەمى وى بچىت گەشت كر.

بەلىنى كۆمکرن د ناقبەرا

4

مهغىھب و
عەيشاينى،

نىڭىزى نېقرو
و ئىنقارى،

سوننەته بۇ گەشتىيارى دەمى پىدىقى پى ھەبىت كو رېقە
چۈونى ئەو زەممەتدا و بەردەواام بۇو؛ ھنگى دى وى كەت يَا بۇ
وى ب ساناهىتىر ژ كۆمکرنا پىشئىخستنى يان پاشئىخستنى.

5 بهلى ئەگەر گەشتىيار پىدۇچى ب كۆمكىنى نەبوو؛ كۆم ناكەت،

وهكى كول جەھەكى بمىنيت و نەقلت ژى بار بکەت هەتاپشى دەمىن نېڭىزدا دەۋوئى ھاتى، ھنگى يَا باشتەر ئەو كۆم نەكەت، چونكى پىدۇچى پىニنە، ژ بەر ھندى دەمىن پىغەمبەر (صەھلەت و سەلامىن خودى ل سەر بن) ل ھەجا خاتىر خواستىدار مىنايى مایەقە؛ وى نېڭىزىن خۆ كۆم نەكىرن، ژ بەر كۈچ پىدۇچى پىニ نەبوو.

6 بهلى بۇ نېڭىز سوننەت،

گەشتىيار دى وان سوننەتان كەت يىن ئاڭنجى دكەت، قىچا دى نېڭىز تىشتەگە ھى و شەقنىڭىزان و ويترى و ژبلى وان ژ نېڭىزىن سوننەت كەت، ژ بلى سوننەتىن پەواتب يىن نىقرق و مەغرەب و عەيشايى، سوننەتە ئەو ۋانە نەكەت.

7 سوننەتكىرن ل سەر سويارى د گەشتىدا دروستە:

ژ فېرىكى و ترومېلى و كەشتىيى و ژ بلى وان ژ ئامرازىن ۋەگوھاستنى. بهلى نېڭىز فەرۇز، پىدۇقىيە ژى بەھىيە خوارى، ب تىنى ل دەمىن نەشيانى نەبىت.

نېټڙا گهشتیاری ل پشت که سئی ئاکنجى يادروسته،

گهشتیار ڦي دئي نېټڙا خو ب ته مامى كهت و هكى نېټڙا پشت نېټڙي خو، ج
بگه هيته نېټڙي هه مييئ، يان رکاعه ته كى، يان گلمتر، هه تائه گهه د گهه
وى د ته حياتا دويما هيڪلدا چوو د ناف نېټڙدا، بهري پش نېټڙ سلافا ملان ٿه
د ٽ، وي گاڻي ڦي دئي نېټڙا خو ته مام كهت، ئه ڦه بوجوونا دروستره ڙه
ردوو گوتتنن زانايان.

1

پىندقىيە لەزى د زقپىنندا بىكەت و مانەقەياد گە
شىتىدا بى پىندقى درىڭ نەكەت،

ژېھر گۆتنىا پىنگەمبىرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن):

«اللَّهُمَّ قِطْلَةً مِّنَ الْعَذَابِ، يَفْتَخِرُ أَحَدُكُمْ طَغَافَةً وَيُشَرِّبُهُ وَتُؤْمَدُهُ، فَإِذَا قَضَيْتَهُ نَهْفَتَهُ
فَلَيُنْعَجِلْنَا إِلَى أَهْلِهِ»⁽²⁷⁾

ئانکو: ((گەشت پارچەيەكە ژ عەزابى، رىڭرييلى خوارن و ۋەخوارن و نىقسىتنائىك ژ ھەوه دكەت، قىجا ئەگەر حەزا خۇ بجهئىنا، بلا لەزى بىكەت بۇ زقپىننا بۇ دەق كەس و كارتىن خۇ)).

2

ئەگەر قىيا بىزقىريتە وەلاتى خۇ؛ دى دوعايىا گەشتى خويينيت ل دەمىتى سويارى سويارىيما خۇ دېيت و دى ۋىنىتى زى ل سەر زىنە كەت:

«أَيْنُوْنَ تَائِيُونَ عَابِدُوْنَ لِرَبِّنَا حَامِدُوْنَ»⁽²⁸⁾

ئانکو: ((ئەم زقپىن تەوبەكەر و عىيادەتكەر و سوپاسدار بۇ خودايىنى خۇ)).

(27) رواه البخاري، برقم (1797)، ومسلم، برقم (1342).

(28) رواه البخاري، برقم (4116).

3

سوننەتە دەمى زقريناز گەشتى وى بىزىت ياز پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) بنه جەبووى كو دەمىز شەرەكى يان حەجى يان عمرى زقپىابا، ل سەر ھەر جەھەكتى بلند ئەردى سى تەكبير لى ددان، پاشى دگۆت:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَةٌ لَّا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْفُلُكُ، وَلَهُ الْحَفْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، أَيْنُوا، تَائِلُونَ، عَابِدُونَ، شَاجِذُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدَهُ، وَأَنْصَرَ عِنْدَهُ، وَهَرَمَ الْأَخْرَابَ وَحَدَّهُ»⁽²⁹⁾.

ئانکو: ((زئەللەھى پىقەتر چ خودايىن زەھەزى پەرسىنى نىن، ئەو ئىكى ب تىنېھ و وى چ ھەۋىشىك نىن، مولك يى وىيە و سوپاسى ھەر بۇ وىيە و ئەول سەر ھەرتىشىتەكى يى خۆدان شىانە. ئەم زقريين تەوبەكەر و عىيادەتكەر و سوپاسدار بۇ خودايى خۆ، خودى سۆز و پەيمانا خۆ ب جەئىنا و عەبدى خۆ ب سەرئىخست و وى ب تىنی كۆم و دەستەك شكاندى)).

4 سوننەتە بۆ وى ئەگەر بازىرى خۆ دىت، بىتىزىت:

ئانکو: ((ئەم زقىرىن تەوبەكەر و عىيادەتكەر و سوپاسدار بۆ خودايى خۆ)).
 (آپئۇن ئاپىئۇن ئاپىئۇن لېنىتا خامىدۇن») (30).

دەقىقى چەندى ئەر دووبارە كەتەتە دەنتە ناش بازىرى خۆدا، ئەقەر ئىزبەر كو پىغەمبەرى صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن وەدەر.

5 ب شەف ناچىتە دەف مالباتا خۆ، ئەگەر مانا وى ل گەشتى بى پىندىنى درىز بۇو،

ئەو نەبىت ئەگەر ئەو ئاگەدار كەپىن ب وى چەندى و دەمىنەتىنا خۆ ياشەقى بۆ وان گۇتبىت، ئەقەر ئىزبەر پاشقەبرىنا پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) ئىزقى چەندى. جابرى كورى عەبدوللاھى (خودى ئىزهەر دووكان پازى بىت) گۆت:

«أَنَّهُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَظْرُفَ الْجَلَّ أَهْلَهُ لَيْلًا»
 (31).
 ئانکو: ((پىغەمبەرى خودى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) پاشقەبرىن كەر كەر زەلام ب شەف بىزقىرىتە دەف مالباتا خۆ ول دەرگەھى مالى بەدت)).

ژىيىمەت و كاربىنەجهىيا قىچەندى ئەوه ياقەگۇھاستىنا دى دىياركىرى:

«حَتَّىٰ تُفَلِّشَطِ النَّعْدَةُ»
 (32). وَتَسْتَحِذُّ الْمُغَيْبَةُ»
 (33).
 ئانکو: ((هەتا ياخىر قىزاقچىرچا خۆ شەدەت، و يامىرىنى وى چۈويە گەشتى و ئامادە نەبووى خۆ پاقىز بەكت)).

(30) رواه مسلم، برقم (715).

(31) (الشعنة): ئەوه يەقە دەمەكىن درىزە زېيت ل بىرچا خۆ نەدای و بىرچا خۆ شەنەكىرى و (الاستحداد): بكارىئانانا ئاسىننىي (بۆ چىكىرتا موينىن دەھەرەپەرن عەورەتى)، و (المغيبة): ئەوه ياخىر ئەۋەنلىقنى وىل دەف نەبىت. التحرير في شرح صحيح مسلم - الأصبىهانى (ص292).

(32) رواه النسائي، برقم (9099).

(33) رواه مسلم، برقم (715).

د ۋەھىزلىك دىدا ھاتىيە:

«نەھى زشول الله صلى الله عليه وسلم أَنْ يُظْرِقَ الرَّبْخَنَ أَهْلَهُ لِيَدَ، يَتَحَوَّلُهُمْ أَوْ يُلْتَمِسُ عَذَابَهُمْ»⁽³⁴⁾

ئانکو: ((پىغەمبەرى خودى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) پاشقەبرىن كر كۈزەلەپ شەف بىزقىريتە دەڤ مالباتا خۆ كوماندا خيانەتى ل وان بېھت يان ل كىماسىيەن وان بگەپرىيەت)).

6

**سوننەتە ئەو كەسى ژگەشتى دىزقىريت دە
ستىپتىكى بچىتە وى مزگەفتال نىزىك مالا
وى ھەى و دوور كاوعەتان تىدا بکەت،**

ژ بەر كريارا پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن).

**سوننەتە ئەگەر گەشتەكى زقىرى؛
ب نەرمى سەرەدەرىيى دگەل زارۋەكتۇن خۇّو و
جىراننۇن خۇّ بىكەت و قەنجىيى د گەل وان بىكە
ت ئەگەر ھاتنە پىشوازىيَا وى.**

ژئىن عەباسى (خودى زەردۇوکان پازى بىت) ۋە دىگەنلىقىت كۆتىيە: دەمىن پىغەمبەر (صەلات و سەلامنۇن خودى ل سەر بن) ھاتىيە مەكەھى، زارۋەكتۇن چۈيىك يېن بەنى عەبدولوطەلبى پىشوازىيَا وى كىر، ۋە جا ئىڭ ل بەر سىنگى خۇّ ھەلگرت و يېن دى ل پشت خۇّ. عەبدوللاھى كورىي جەعفرى (خودى زى پازى بىت) گۆت:

«كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرِ ثَلَاثَةِ يَوْمٍ أَوْ بِالْخَسِينِ، قَالَ: فَخَفَلَ أَحَدُنَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَالْأُخْرَ خَلْفَهُ حَتَّى دَخَلُوا الْمَدِينَةَ»⁽³⁵⁾
 ئانكىو: ((پىغەمبەر (صەلات و سەلامنۇن خودى ل سەر بن) دەمىن ژگەشتى ھاتبا پىشوازى ل مە دىكىر، گۆت: ۋە جا پىشوازى ل من و حەسەنى يان حوسىنى كىر، گۆت: ۋە جا ئىڭ ژمەل بەر سىنگى خۇّ ھەلگرت و يېن دى ل پشت خۇّ ھەتا ئەم چۈويىنە د ناڭ مەدىنندا)).

**دياري سوننەتە، ژېھر وى خۆشكىرنا دلان و
پاكرنا كەرب و كىينى ياتىداھەي، قەبۈيلىكىرنا
وى و خەلاتدان ل سەر وى سوننەتە و رەدكىرنا
وى بى رىڭرييەكا شەرعى نەيا باشە (يَا
مەكرۇھە)،**

ژ بەر ھندى زى پىغەمبەرى (صەلات و سەلامنۇن خودى ل سەر بن) گۆتىيە:

«شهاذوا تَحْبِيباً»⁽³⁶⁾

ئانکو: ((دیاريان بدهنه ئىكودوو دى حەز ژ ئىكودوو كەن)).

دياري ئەگەر كە ژ ئەگەر يىن قىيان و حەزىزىكىرنى د ناقبەرا موسىماناندا.

ئەگەر گەشتىيار هاتە وەلاتى خۆ، ھە مبىزكرن سوننەتە؛

9

ژ بەر وى يا ژ صەھابىيىن پىغەمبەرى (صەلات و سەلامىن خودى ل سەر بن) بىنەجەبوبۇ، وەكى ئەنەسى (خودى ژى پازى بىت) گۆتى:

«كالوا إِذَا تَلَقَّأَ أَنْظَافُهُوا، وَإِذَا قَدِمُوا مِنْ شَفَرٍ تَعَافَّوَا»⁽³⁷⁾

ئانکو: ((دەمى د گەشتىنه ئىكودوو؛ دچوونە دە سەتن ئىك (تەۋوقة دىك) و ئەگەر ژ گەشتى هاتبان؛ ئىكودوو ھەمبىز دىكىن)).

و صەلات و سەلامىن خودى ل سەر پىغەمبەرى مە موحەممەدى بىن.

(36) رواه الطبراني في الأوسط، برقم (97).

(37) رواه البخاري، برقم (3116)، ومسلم، برقم (100).

الفهرس

٣	.....	ئاداب و حوكمنن گەشتى
٤	.....	ئىك: ئادابىنن گەشتى
١٨	.....	دۇو: پاقىزى د گەشتىدا
٢٢	.....	سى: حوكمنن كورتكىنا نېتىزى د گەشتىدا:
٢٦	.....	چار: ئادابىنن زېرىپىنى ژەھج و عمرى يان گەشتى

تعرف على الإسلام

بأكثر من 100 لغة

موسوعة الأحاديث
HadeethEnc.com

ترجمات متقنة للحاديـث
النبوـية وشروحـها باكـثر
من (60) لـغـة

بيان الإسلام
byenah.com

مواد مـنـقـاة لـلـتـعرـيف
باـإـسـلـام وـتـعـلـيمـه باـكـثـر
من (120) لـغـة

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

ترجمـات مـنـقـاة لـمعـانـي
القرآن الـكـرـيم باـكـثـر
من (75) لـغـة

موسوعـات وخدمـات إسلامـية بالـلغـات
s.islamenc.com

للـعزـيد
منـالمـوـاقـع الإـسـلامـية
بـلـفـاتـاتـ العـالـمـ

مجـمـعـ المـعـارـفـ الـإـسـلامـيـ
islamcontent.com

مواد إـسـلامـية مـتـنـوـعة
وـشـامـلة باـكـثـر منـ (125)
لـغـة

ضـيـوفـ الرـحـمـن
hajjumrh.com

مواد مـنـقـاة لـلـحجـاجـ
وـالـمـعـتمـرـينـ وـالـزـوارـ
بـلـفـاتـاتـ العـالـمـ

جمعـيـة خـدـمةـ المـحتـوىـ
الـإـسـلامـيـ بـالـلـغـاتـ

ضـيـوفـ الرـحـمـن
hajjumrh.com